

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЮСТИЦИЯ МИНИСТРЛИГИ
2025 ж. «21» 28
ЮРИДИКАЛЫК ЖАК МАМЛЕКЕТТИК КАТТООДОН
КАЙРА ӨТКӨРҮЛДҮ № КУБӨЛҮК
АЛГАЧКЫ КАТТАЛГАН КҮНҮ 2025 ж. «27» 12
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ПРОИЗВЕДЕНА ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПЕРЕРЕГИСТРАЦИЯ
ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА «21» 28 2025 г.
■ СВИДЕТЕЛЬСТВО № ■
ДАТА ПЕРВИЧНОЙ РЕГИСТРАЦИИ «27» 12 2025 г.

БЕКИТИЛДИ

Ак-Талаа райондук билим берүү бөлүмүнүн
2025-жылдын 08- август № 106 буйругу менен.

“ШУКУРБЕК БЕЙШЕНАЛИЕВ АТЫНДАГЫ

ИННОВАЦИЯЛЫК ЖАЛПЫ

БИЛИМ БЕРҮҮ МЕКТЕБИ” МЕКЕМЕСИНИН

УСТАВЫ

**“Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык
жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин
УСТАВЫ**

- 1-глава. Жалпы жоболор жана укуктук статус**
- 2-глава. Негизги максаттар жана иштин предмети**
- 3-глава. Башкаруу жана тең башкаруу органдары**
- 4-глава. Билим берүү процессинин катышуучуларынын укуктары жана милдеттери**
- 5-глава. Мулк жана финансы-чарбалык иш**
- 6-глава. Эсепке алуу, отчеттуулук жана аудит**
- 7-глава. Кайра уюштуруу жана жоюу**
- 8-глава. Корутунду жоболор**

глава. Жалпы жоболор жана укуктук статус

1. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин (мындан ары – мектеп) Уставы Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык иштелип чыккан жана жалпы билим берүү мектебинин негизги максаттарын жана милдеттерин, укуктук жобосун аныктайт, билим берүү процессинин катышуучуларынын башкаруу түзүмүн, укуктарын жана ыйгарым укуктарын, милдеттерин белгилейт.
 2. Бул Устав Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 27-августундагы №519 “Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын айрым маселелери жөнүндө” токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары жөнүндө типтүү жобого (мындан ары – Типтүү жобо) жана билим берүү уюмдарынын ишин регламенттеген билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларга ылайык иштелип чыкты.
 3. Мектеп мамлекеттик менчик формасындагы жалпы билим берүү уюму болуп эсептелет, мекеменин уюштуруу-укуктук формасы коммерциялык эмес уюм болуп саналат. Жалпы билим берүү уюмунун ишинин мөөнөтү чектелген эмес.
 4. Мектептин уюштуруучусу болуп билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы (мындан ары – Ак-Талаа райондук билим берүү бөлүмү) эсептелет.
 5. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемеси Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык юридикалык жак болуп саналат жана өзүнүн атынан мүлктүк жана жеке мүлктүк эмес укуктарды алууга жана милдеттерди аткарууга, келишимдерди түзүүгө, сотто доогер жана жоопкер болууга, оперативдүү башкаруу укугунда обочолонгон мүлккө ээ болууга, негизги жана жүгүртүү каражаттары, өзүнүн балансы, банктарда алыш-бериш жана башка эсептери, аталышы мамлекеттик жана расмий тилдерде жазылган мөөрү, штампы, электрондук санариптик кол тамгасы жана бланктары болууга укуктуу.
 6. Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарынын ченемдерине ылайык Ш.Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби обочолонгон мүлктү бөлүп берүү менен юридикалык жактын же филиалдын статусу бар түзүмдүк бөлүмдөрдү түзүүгө укуктуу.
 7. Жалпы билим берүү уюмунун уставы төмөнкүдөй главалардан турат:
 - 1) жалпы жоболор жана укуктук статус;
 - 2) негизги максаттар жана иштин предмети;
 - 3) башкаруу жана тең башкаруу органдары;
 - 4) билим берүү процессинин катышуучуларынын укуктары жана милдеттери;
 - 5) мүлк жана финансы-чарбалык иш;
 - 6) эсепке алуу, отчеттуулук жана аудит;
 - 7) кайра уюштуруу жана жоюу тартиби;
 - 8) корутунду жоболор;
 8. Мектептин толук фирмалык аталышы:
 - Мамлекеттик тилде: “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемеси.
 - Расмий тилде: Учреждение “Инновационная общеобразовательная школа имени Шукурбека Бейшеналиева”.
- Мектептин кыскартылган фирмалык аталышы:
- Мамлекеттик тилде: “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык мектеби” мекемеси.
 - Расмий тилде: Учреждение “Инновационная школа имени Шукурбека Бейшеналиева”.

2-глава. Негизги максаттар жана иштин предмети

9. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин негизги максаттары болуп мамлекеттик билим берүү стандарттарын өздөштүрүүнүн жана турмуштук компетенцияларга жетишүүнүн негизинде окуучулардын жалпы инсандык маданиятын калыптандыруу, кесиптик билим берүү программаларын аң-сезимдүү тандоо жана андан ары өздөштүрүү үчүн негиздерди түзүү, жарандуулукка, Ата-Мекенди, адам укуктарын жана эркиндиктерин, үй-бүлөнү жана курчап турган жаратылышты сүйүүгө, толеранттуулукка, эмгекти сүйүүгө тарбиялоо, ошондой эле сергек жашоо образын калыптандыруу саналат.
 10. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби инсандын, коомдун жана мамлекеттин кызыкчылыгында окуучуларды окутууну жана тарбиялоону жүзөгө ашырат жана инсандын ден соолугун коргоону жана ар тараптуу өнүгүүсү, анын ичинде өз алдынча билим алууга жана кошумча билим алууга болгон керектөөлөрдү канааттандыруу үчүн жагымдуу шарттарды түзүүнү камсыз кылат.
 11. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин уставында иштин негизги жана кошумча түрлөрү көрсөтүлөт.
 12. Иштин негизги түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:
 - 1) башталгыч жалпы билим берүү;
 - 2) негизги жалпы билим берүү;
 - 3) орто жалпы билим берүү.
 13. Иштин кошумча түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:
 - 1) кошумча акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын көрсөтүү;
 - 2) окуучуларга кам көрүү жана көзөмөлдү камсыздоо (жайкы лагерлер ж.б.);
 - 3) Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык иштин башка түрлөрү.
 14. Кошумча билим берүү кызматтары жалпы мектеп менен окуучунун ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде окуучунун жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу менен көрсөтүлөт. Кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.
- Ш. Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби билим берүү системасынын негизги звеносу болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын жарандарынын “Билим берүү жөнүндө”, Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч, жалпы негизги билимди жана жалпы орто билимди алууга мамлекет тарабынан кепилденген укуктарын ишке ашыруу үчүн шарттарды түзөт.
15. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык мектептин иши төмөнкү принциптерге негизделет:
 - 1) бардык жарандардын сапаттуу билим алуу укуктарынын бирдейлиги;
 - 2) гуманизм жана жалпы адамзаттык баалуулуктардын артыкчылыгы;
 - 3) жарандык жана патриотизм;
 - 4) билим берүү процессинин системалуулугу жана үзгүлтүксүздүгү;
 - 5) ден соолукту коргоону камсыз кылуу, билим алуучуларды ар тараптуу өнүктүрүү үчүн жагымдуу шарттарды түзүү;
 - 6) окутуунун светтик мүнөзү;
 - 7) академиялык эркиндик жана чынчылдык;
 - 8) жоопкерчилик жана натыйжалуулук.

16. Мектептин негизги максаттары мамлекеттик билим берүү стандарттарын өздөштүрүүнүн жана турмуштук компетенцияларга жетишүүнүн негизинде билим алуучулардын инсандын жалпы маданиятын калыптандыруу, кесиптик билим берүү программаларын аң-сезимдүү тандоо жана андан ары өздөштүрүү үчүн негиздерди түзүү, жарандыкка, Ата Мекенди, адам укуктарын жана эркиндиктерин, үй-бүлөнү жана курчап турган жаратылышты урматтоого, толеранттуулукка, эмгекти сүйүүгө тарбиялоо, ошондой эле сергек жашоо мүнөзүн калыптандыруу болуп саналат.
17. Жалпы билим берүү уюму билим алуучуну инсандын, коомдун жана мамлекеттин кызыкчылыгында окутууну жана тарбиялоону жүзөгө ашырат, инсандын ден соолугун коргоону жана ар тараптуу өнүгүүсү, анын ичинде өз алдынча билим алууга жана кошумча билим алууга болгон муктаждыктарын канааттандыруу үчүн жагымдуу шарттарды түзүүнү камсыз кылат.
18. Мектептин билим берүү программалары төмөнкүдөй формаларда өздөштүрүлөт: күндүзгү, экстернат, үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече окутуу, анын ичинде үйдө жекече окутуу.
- Билим алуучулардын дене бойлук жана психологиялык абалына, өзгөчө билим алуу муктаждыктарына жараша жалпы билим берүү программалары үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече билим берүү, анын ичинде үйдө окутуу формаларында өздөштүрүлүшү мүмкүн.
- Мектептик билим берүүнүн бардык баскычтарында негизги жалпы билим берүү программаларын ийгиликтүү өздөштүргөн учурда билим алуучулар өз алдынча окутуу формасын - экстернатты пайдалана алышат.
- Экстернат формасында жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн шарттары жана тартиби ыйгарым укуктуу орган тарабынан үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече окутуу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан үйдө жеке окутуу формасында аныкталат.
- Конкреттүү негизги жалпы билим берүү программасынын алкагында билим алуунун бардык формалары үчүн бирдиктүү мамлекеттик билим берүү стандарты колдонулат.
19. Өзгөчө абал режими, өзгөчө кырдаал же ал жеткис күчтүн жагдайлары пайда болгон учурда, ошондой эле мамлекеттик денгээлдеги буйрук менен уюшулган иш-чара учурларында (олимпиада, жалпы республикалык тестирилөө ж.б.), климаттык шарттар начарлаганда, карантиндик кырдаалдар болгондо жалпы билим берүү уюму аралыктан билим берүү технологияларын колдонуу менен окутууну жарым-жартылай же толук көлөмдө уюштура алат. Ошол эле учурда жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык жана башка кызматкерлерине эмгек акы төлөө толук көлөмдө жүзөгө ашырылат.
- Мектеп билим берүү жана тарбиялоо процессин уюштурууда окуучулардын жаш-курагы менен бирге психологиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүн эске алуусу зарыл.
20. Шукурбек Бейшеналиев атындагы инновациялык билим берүү мектебинде класстардын саны жарандардын берген арыздарынын санынан санитардык-гигиеналык талаптарга жана класстардын толугунун чектүү ченемине ылайык билим берүү процессин жүргүзүү үчүн түзүлгөн шарттардан (мектептер арасындагы аралык, окуу кабинеттеринин сыйымдуулугу, коопсуздук ж.б.) көз каранды.
- Жалпы билим берүү мектеби кабыл алуу үчүн берилген арыздардын санын эске алуу менен класстардын толугунун чектүү ченеминен жогору комплекттөөгө укуктуу. Класстардын толугунун чектүү ченеминен жогору комплект класстарды ачуу тиешелүү шарттар жана каражаттар болгондо билим берүүнү башкаруунун аймактык органынын уруксаты менен гана жүргүзүлөт.
21. Балдар үчүн ыйгарым укуктуу орган окуу предметтеринин тизмегин белгилейт, аларды үйрөнүүдө классты чакан топторго бөлүү жүзөгө ашырылат.
- Окуучуларды ийгиликтүү социалдаштыруу максатында ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар билим алууда кадимки класста окуй алышат. Ден

соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү окуучулар билим алуу, социалдашуу муктаждыктарына жараша билим берүү процессинде жалпы билим берүү, адаптацияланган, модификацияланган окутуу программасы боюнча же жекече окуу планы боюнча билим ала алышат. Адаптацияланган жана модификацияланган программалардын макеттери, ошондой эле жекече окуу планын түзүүнүн методикасы Ыйгарым укуктуу орган тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү билим алуучулардын жалпы билим берүү программасын өздөштүрүүдө олуттуу кыйынчылыктар болгон учурда психологиялык-медициналык-педагогикалык консультациянын же психологиялык-педагогикалык коштоо кызматынын сунуштамасынын негизинде мектептин билим берүү процессинде коштоону уюштуруу аркылуу билим алуучуларга билим берүү программаларын өздөштүрүүнү уюштурууга колдоо көрсөтөт.

Жалпы билим берүү уюмунда класстын параллелинде психологиялык дене бойлук өнүгүүсүнүн бузулушуна байланыштуу окууда жана мектептик адаптацияда олуттуу кыйынчылыктарга дуушар болгон 10дон ашык билим алуучу болсо жана билим берүү процессинде коштоону уюштуруу мүмкүндүгү жок болсо, билим берүүнү башкаруунун аймактык органынын чечими менен Ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте атайын коррекциялык (ресурстук) класстар ачылышы мүмкүн.

22. Узак мөөнөттүү дарылоо жана социалдык күтүү мекемелериндеги балдар үчүн билим берүү процесси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жакынкы жалпы билим берүү уюму тарабынан жүзөгө ашырылат.

23. Билим алуучуларды акысыз медициналык тейлөө жалпы билим берүү уюмуна саламаттык сактоо органы тарабынан атайын бекитилген медициналык кызматкер аркылуу камсыз кылынат, ал жалпы билим берүү уюмунун администрациясы менен катар билим берүү процессин уюштурууда дарылоо-профилактикалык иш-чараларды жүргүзүү жана санитардык-гигиеналык ченемдердин сакталышы үчүн жоопкерчилик таргат.

Мектеп билим алуучулардын ден соолугун чыңдоо, аларда сергек жашоо мүнөзүн калыптандыруу, оорулардын алдын алуу максатында ден соолукту сактоочу технологияларды киргизүүнү жүзөгө ашырат, ошондой эле ден соолукту чыңдоочу ар кандай иш-чараларды өткөрөт.

24. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебинде билим алуучулардын тамактануусун уюштуруу тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

Ысык тамак жалпы башталгыч билим берүү класстарында окуп жаткан окуучуларга жумасына 5 күнгө уюштурулат. Ысык тамакты уюштуруу Кыргыз Республикасынын республикалык, тийиштүү жергиликтүү бюджеттен жана бюджеттен тышкары кошумча жалпы билим берүү уюмунун көзөмөлчүлүк кенеши, көмөкчү чарба тарабынан тартылган каражат жана ата-энелердин демөөрчүлүгү менен каржыланат. Ысык тамакты уюштуруу райондук билим берүү жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан өткөрүлгөн тендердин жыйынтыгына ылайык, Кыргыз Республикасынын өкмөтү тарабынан бекитилген көрсөткүчтөрдүн негизинде райондук билим берүү бөлүмү жана тендердин жеңүүчүсү ортосунда түзүлгөн келишимге ылайык жүргүзүлөт. Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тарабынан негиз болгон учурда, бюджеттик жана бюджеттен тышкары, ысык тамакты уюштуруу боюнча тендер мектеп тарабынан уюштурулат жана өткөрүлөт.

25. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин жеке маалыматтарды коргоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык билим берүү процессинин катышуучулары жөнүндө жеке маалыматтардын купуялуулук режимин сактоо үчүн жоопкерчилик таргат.

Билим алуучулардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында жеке мүнөздөгү маалыматтарды чогултуу, ички пайдалануу үчүн гана жана жеке мүнөздөгү маалыматтар жөнүндө мыйзамдарга ылайык жүргүзүлөт.

“Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесинин билим алуучунун жеке маалыматтарын иштеп чыгуу менен байланышкан жол-жоболорду анын ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) жазуу жүзүндөгү макулдугу менен гана жүзөгө ашырууга укуктуу.

Кызматтык абалынан улам жеке маалыматтар белгилүү болуп калган жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлери жеке маалыматтын купуялуулук режимин сактоо боюнча милдеттенмелерди жана жоопкерчиликти өзүнө алат.

26. Жайкы мектеп каникулдары мезгилинде мектеп маданий-эс алуу жана спорттук ишин жүзөгө ашыруу максатында жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарынын чечими боюнча жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен санитардык-эпидемиологиялык ченемдерди жана талаптарды сактоо, ошондой эле медициналык тейлөөнү камсыз кылуу менен жалпы билим берүү уюмдарында мектептеги лагерлер уюштурулушу мүмкүн.

(КР Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 23-майындагы № 279 токтомунун редакциясына ылайык)

Жалпы билим берүү уюмуна кабыл алуу жана которуу

27. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесине кабыл алууда жынысы, улуту, тили, социалдык жана мүлктүк абалы боюнча чектөөлөргө, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрүн, дин тутуусун жана диний ынанымдарын чектөөлөргө жол берилбейт.

Мектептик билим берүүнүн бардык баскычтарына окутулууга тийиш болгон бардык балдарды жана өспүрүмдөрдү кабыл алуу жүргүзүлөт, ошол эле учурда мектепке билим берүү уюмуна бекитилген аймакта жашаган адамдар (билим алуучулар) биринчи кезектеги тартипте киргизилүүгө тийиш.

“Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесине балдарды кабыл алуу ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте жүзөгө ашырылат.

Мектептин 1-классына балдарды кабыл алуу ыйгарым укуктуу орган аныктаган тартипте мектепке электрондук каттоо аркылуу жүзөгө ашырылат. Эреже катары, кирүү курагы 6-7 жашты түзөт. Социалдык, психологиялык жана дене бойлук даярдыкты эске алуу менен 1-класска 5,5 жаштагы балдар кабыл алынышы мүмкүн.

Баланы 1-класска кабыл алуу үчүн керектүү документтердин тизмеги ыйгарым укуктуу орган тарабынан белгиленет.

28. Мектепке кирүүдө балдарды аттестациялоого (тестирлөөгө) жол берилбейт.
29. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебине билим алуучуну башка жалпы билим берүү уюмдан кабыл алууда (каторууда) мектеп тарабынан милдеттүү тартипте анын кабыл алынгандыгы жөнүндө маалымкат (кагаз же электрондук вариант) берилет. Мындай маалымкатты алганда жалпы билим берүү уюму билим алуучунун ата-энесине (мыйзамдуу өкүлүнө) кол койдуруу менен өздүк делонун түп нускасын талап кылат. Мектептен билим алуучу башка мектепке которулган учурда, мектеп ата-энеден(ыйгарым укуктуу өкүлдөн) маалымкат талап

кылат. Электрондук күндөлүк системасы иштеген учурда электрондук система аркылуу автоматтык түрдө кабыл алуучу мектепке жөнөтүлөт. Өздүк делонун көчүрмөсү жалпы билим берүү уюмунун архивинде калат жана 75 жылдан кем эмес сакталат. Зарыл болгон учурда мектеп окуу учурунда жетишкендиктеринин табелин бере алат, ал мектептин директорунун жана директордун окуу иштери боюнча орун басарынын мөөрү жана колу менен күбөлөндүрүлөт.

Билим алуучу Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары чыгып кеткен учурда жалпы билим берүү уюму ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) жазуу жүзүндө кайрылган учурдан тартып үч күндүн ичинде, бирок ал кеткенге чейин эки жумадан эрте эмес жана баланын кеткенин ырастаган документтерди тапшырганда ата-энесине (мыйзамдуу өкүлүнө) кол койдуруу менен өздүк делонун түп нускасын берет. Өздүк делонун көчүрмөсү, жазуу жүзүндөгү кайрылуу жана ага тиркелген документтер жалпы билим берүү уюмунун архивинде 75 жылдан кем эмес сакталат.

30. Жүйөлүү себепсиз 45 жана андан ашык окуу күнүн калтырган билим алуучуларга педагогикалык кеңеш кийинки окуу жылында кайталап окууну сунуш кылышы мүмкүн.
31. Жалпы билим берүү уюму тарабынан билим алуучуларды класстан класска которуу, билим алуучуларга орто аралык (көчүрүү экзамендерин) жана жыйынтыктоочу аттестация өткөрүү ыйгарым укуктуу орган аныктаган тартипте жүзөгө ашырылат.
32. Башталгыч жалпы билим берүү программасын ийгиликтүү өздөштүрүүдө билим алуучулар мектептеги билим берүүнүн II баскычына которулат. Жалпы башталгыч билим берүү программасын толук өздөштүрбөгөн билим алуучуларга педагогикалык кеңештин чечими менен адаптацияланган программа боюнча окууну жалпы билим берүү уюмунун өзүндө улантуу (зарыл шарттар жана педагогикалык кадрлар болгон учурда) же атайын мектепке (жатак мектепке) же атайын көмөкчү мектепке (жатак мектепке) которуу сунуш кылынышы мүмкүн.
33. Жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча жана балдар иштери боюнча комиссиянын макулдугу менен укукка каршы аракеттерди жасагандыгы жана жалпы билим берүү уюмунун уставын бир нече жолу бузгандыгы үчүн он беш жашка чыккан билим алуучуну педагогикалык таасир көрсөтүүнүн акыркы чарасы катары жалпы билим берүү уюмунан чыгарууга жол берилет.

Балдар иштери боюнча комиссия ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) менен биргеликте бир айлык мөөнөттө окуудан чыгарылган билим алуучуну окуусун улантуу үчүн башка жалпы билим берүү уюмуна жиберүү же аны ишке орноштуруу жөнүндө чечим кабыл алат.

Билим берүү процесси

34. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүүчү мектеби” мекемесинин билим берүү процессин мектептик билим берүүнүн төмөнкүдөй үч баскычындагы жалпы билим берүү программаларына ылайык жүзөгө ашырат:

- жалпы башталгыч билим берүү;
- жалпы негизги билим берүү;
- жалпы орто билим берүү.

Ар бир класста окутуунун узактыгы бир окуу жылынан кем эмес.

35. Жалпы башталгыч билим берүүнүн милдеттери болуп билим алуучуларды окутуу, тарбия берүү жана өнүктүрүү, алардын окуу, жазуу жана эсептөө, логикалык ой жүгүртүү жана таанып-билүү иш ыкмаларына, өзүн-өзү окутуунун жана өзүн-өзү уюштуруунун жөнөкөй көндүмдөрүнө, жүрүм-турум жана сүйлөө маданиятына, жеке гигиенага жана сергек жашоо негиздерине ээ болуусу, жалпы билим берүү ыктарын жана көндүмдөрүн өздөштүрүүсү саналат.

Жалпы башталгыч билим берүү жалпы негизги билим алуу үчүн база болуп эсептелет.

36. Жалпы негизги билим берүүнүн милдеттери болуп социалдык өзүн-өзү аныктоого, өзүн-өзү жүзөгө ашырууга жана өзүн-өзү контролдоого, ошондой эле коомдо жашоо үчүн жетиштүү болгон социалдык көндүмдөргө ээ болууга шыктуулугун жана компетенцияларын өнүктүрүү үчүн билим алуучулардын инсандык сапаттарын тарбиялоо, түзүү жана калыптандыруу саналат.

Жалпы негизги билим берүү жалпы орто билим, башталгыч жана орто кесиптик билим алуу үчүн база болуп эсептелет.

37. Жалпы орто билим берүү жалпы билим берүүнүн акыркы этабы болуп саналат жана окуучулардын туруктуу компетенцияларын жана чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүүнү, рухий, адеп-ахлактык жана маданий баалуулуктар жөнүндө түшүнүктөрдү, ошондой эле окутуунун дифференциациясынын негизинде өз алдынча окуу иш-аракеттеринин көндүмдөрүн жана кесипти же эмгектик ишмердигин аң-сезимдүү тандоого даярдыкты камсыз кылат.

Жалпы орто билим берүү башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча окууну улантуу үчүн база болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык экстернат формасынан тышкары тездетилген окутуу программалары боюнча жалпы орто билим алууга жол берилбейт.

38. Жалпы билим берүү уюмунда тиешелүү шарттар болгондо окуучулардын жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) суроо-талаптарына жараша ар кандай профилдер жана багыттар боюнча окутуу киргизилиши мүмкүн.

39. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүүчү мектеби” мекемесинде класстарды окутуу тилдери мамлекеттик жана расмий. Мектеп кыргыз тилин Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили катары окутууну мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык ишке ашырат. Кыргыз Республикасынын расмий тили болуп саналган орус тили, ошондой эле бир чет тили ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген базистик окуу планына ылайык окутулат.

Билим берүү процессин уюштурууда мектеп окутуу каражаты катары эки же андан көп тилди колдоно алат.

40. Мектепке тиешелүү шарттар болгон учурда (педагогикалык кадрлар, окуу-методикалык камсыздоо, материалдык-техникалык жабдуу ж.б.) кошумча билим берүү программаларын ишке ашыра алат жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы негизги билим берүү программаларынан жогору кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтө алат.

41. Кошумча билим берүү кызматтары мектеп менен окуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде окуучулардын жана алардын

ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу менен көрсөтүлөт. Кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

42. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүүчү мектеби” мекемеси баалоо системасын, окутуунун жана тарбиялоонун формаларын, каражаттарын жана методдорун, ошондой эле окуучуларды которуу экзамендеринин мезгилдүүлүгүн жана формаларын тандоодо ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү чечимин жетекчиликке алат.

43. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебиндеги билим берүү процесси жыл сайын ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген базистик окуу планына ылайык мектеп өз алдынча иштеп чыгуучу жумушчу окуу планынын негизинде жүргүзүлөт.

44. Окуучулардын окуу жүктөмү мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленген жүктөмдүн жол берилүүчү чектелген ченеминен ашпоого жана окуу предметтерин окутууга базистик окуу планында бөлүнгөн сааттардын санынан төмөн болбоого тийиш.

Сабактардын расписаниеси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилүүчү жалпы билим берүү уюмдарында окутуунун шарттарына жана уюштурулушуна карата санитардык-эпидемиологиялык талаптарга ылайык түзүлөт. Жалпы билим берүү уюмдарында жол берилген окуу жүктөмүнүн чегин эске алуу менен беш күндүк окуу жумасы белгиленет.

45. Жалпы билим берүү уюмдарына ылайык окуу жылы 1-сентябрда башталат.

Мектептик билим берүүнүн I-II-III баскычтарында окуу жылынын узактыгы мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын мезгилин жана жайкы каникул мезгилин эсепке албаганда окуу жылынын узактыгы: 1-класста - 32 жуманы, 2-класста - 33 жуманы, калган класстарда - 34 жуманы, ал эми бүтүрүүчү класстарда мамлекеттик сынак мезгилин эске алуу менен 36 жумага чейин түзөт.

Окуу жылындагы каникулдардын узактыгы 30 календардык күндөн кем эмес, жайында 14 календардык жумадан кем эмес убакытты түзөт. Биринчи класстагы окуучулар үчүн окуу жылынын ичинде кошумча бир жумалык каникулдар белгиленет. 1-классынын алты жаштагы окуучулары үчүн мектептик каникулдар кошумча 2 жумага узартылат. 2-класстын окуучулары үчүн мектептик каникулдар III чейректе кошумча 1 жумага узартылат. 1-класста сабактын узактыгы - 35 минутаны жана сабактар аралыгындагы 10-15 минуталык көнүгүү-музыкалык тыныгуулар менен коштолот, 2-класста - 40 минутаны жана калган класстарда - 45 минутаны түзөт. Окуу процесси 2 смендүүлүк менен уюштурулат. Окуучулардын санына жараша 1 сменде, мектептик кырдаалга байланыштуу 3 сменде окутулушу мүмкүн.

46. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебине мамлекеттик контролду билим берүүнү башкаруунун ыйгарым укуктуу органы жана аймактык органдары жүзөгө ашырат.

47. Мамлекеттик билим берүү стандартына шайкештигине мониторинг жүргүзүү жана көрсөтүлүүчү билим берүү кызматтарынын сапатын баалоо максатында жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте таанылган аккредитациялык агенттиктерден аккредитациядан өтө алат.

3-глава. Башкаруу жана тең башкаруу органдары

48. Жалпы билим берүү уюмунун жогорку башкаруу органы болуп уюштуруучу саналат. Уюштуруучунун ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:

- 1) уставды бекитүү, ага өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү;
 - 2) мектептин ишинин артыкчылыктуу багыттарын аныктоо;
 - 3) жоюу жана/же кайра уюштуруу жөнүндө чечим;
 - 4) филиалдарды, түзүмдүк бөлүмдөрдү түзүү жана жоюу жөнүндө чечим;
- башкаруунун жана тең башкаруунун башка органдарынын компетенциясына кирбеген иштин башка маселелерин чечүү.

49. “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби” мекемесине түздөн-түз жетекчиликти директор жүзөгө ашырат.

Мектеп директору конкурстук тандоонун жыйынтыгы боюнча 5 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Жалпы билим берүү уюмунун директорун которуу жана кызмат ордуна бошотуу Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт. Директор жок болгон мезгилде анын милдеттери директордун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарына жүктөлөт. Директордун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары жок болгон учурда – жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык курамынын мүчөлөрүнүн бирине жүктөлөт.

50. Жалпы билим берүү уюмунун директору окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн), мамлекеттин жана коомдун алдында кызматтык милдеттерине, эмгек келишимине жана жалпы билим берүү уюмунун уставына ылайык жалпы билим берүү уюмунун ишинин натыйжасы үчүн жеке жоопкерчилик тартат.

51. Директор:

- 1) Кыргыз Республикасынын Конституциясын, “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамын жана билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларды сактайт жана аткарат;
- 2) педагогикалык кеңеш менен биргеликте билим берүүнү башкаруунун тиешелүү аймактык органы менен макулдашып, мектепти өнүктүрүүнүн негизги багыттарын аныктайт жана ишке ашырат;
- 3) жарандардын жалпы негизги жана жалпы билим алуудагы муктаждыктарын канааттандырат;
- 4) административдик-аткаруу органдарында жана башка уюмдарда жалпы билим берүү уюмунун укуктарын жана кызыкчылыктарын билдирет жана коргойт;
- 5) мектептин педагогикалык кызматкерлерин жана техникалык персоналдын кабыл алат жана жайгаштырат, педагогикалык кеңештин ишин жетектейт;
- 6) билим берүү жаатындагы мыйзамдарга ылайык штаттык расписаниени жана тарифтик тизмени иштеп чыгат жана бекитет;
- 7) билим берүүнү башкаруунун тиешелүү аймактык органы же ыйгарым укуктуу орган (республикалык бюджеттен каржылоодо) менен макулдашылган жумушчу окуу планын мугалимдер менен биргеликте ишке ашырат;
- 8) мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын талаптарынын чегинде билим алуучулардын билиминин жеткиликтүүлүгүн жана сапатын камсыз кылат;
- 9) билим берүү жана тарбиялоо процессин уюштуруунун колдонулуучу формаларынын, усулдарынын жана каражаттарынын билим алуучулардын курактык психофизиологиялык өзгөчөлүктөрүнө, шыгына жана жөндөмдүүлүгүнө, алардын өмүрүн жана ден соолугун коргоо талаптарына шайкештиги, маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик тартат;

- 10) класстан тышкаркы/мектептен тышкаркы иштин мазмуну аркылуу билим алуучулар менен тарбиялык иштерди камсыз кылат жана контролдойт;
- 11) педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана кесиптик өсүшү үчүн шарттарды түзөт, ошондой эле аларды аттестациялоону жүргүзөт;
- 12) билим жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документтердин берилишин жана билими жөнүндө документтерди даярдоо үчүн бүтүрүүчүлөр тууралуу берилген маалыматтардын тууралыгын уюштурат жана жоопкерчилик тартат;
- 13) балалыкты коргоо, балдардын укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо боюнча талаптарды контролдойт жана сактайт;
- 14) жалпы билим берүү уюмунун финансы-чарбалык ишин жетектейт жана контролдойт;
- 15) финансылык каражаттардын, гранттардын жана инвестициялардын, ата-энелердин ыктыярдуу төгүмдөрүнүн, анын ичинде жеке жана юридикалык жактардын пайдалануусуна жайларды, жабдууларды жана шаймандарды берүүдөгү кирешелердин, анын ичинде кошумча билим берүү кызмат көрсөтүүлөрүнөн жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган булактардан түшкөн башка каражаттардын натыйжалуу пайдаланылышы үчүн жеке жоопкерчилик тартат;
- 16) жеке жана юридикалык жактарга жайларды, жабдууларды жана шаймандарды мыйзамсыз бергендиги үчүн, ошондой эле жалпы билим берүү уюмунун мүлкүн ижарага берүүдөн түшкөн каражаттарды максатсыз пайдалангандыгы үчүн жеке жоопкерчилик тартат;
- 17) материалдык-техникалык базанын эсепке алынышы жана сакталышы камсыз кылат жана жоопкерчилик тартат;
- 18) жалпы билим берүү уюмунда коопсуздук техникасынын жана санитардык-гигиеналык режимдин талаптарынын сакталышы, билим алуучулардын жана кызматкерлердин эмгегин коргоо үчүн жоопкерчилик тартат;
- 19) ~~карамагында турган жалпы билим берүү уюмунда өрт коопсуздугу үчүн, ошондой эле~~ Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык билим алуучулардын жана мугалимдердин өмүрүнө жана ден соолугуна коркунуч келтирген же окуу учурунда алардын өлүмүнө алып келген учурлардын күнөөсүнүн даражасына жана оордугуна жараша жеке тартиптик, административдик жана кылмыш-жаза жоопкерчилигин тартат;
- 20) кызматтык милдеттерине, жалпы билим берүү уюмунун уставына жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.
52. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебинин тең башкаруу органдары болуп төмөнкүлөр саналат: кызматкерлердин жалпы чогулушу, көзөмөлчүлүк, педагогикалык жана методикалык кеңештер, ата-энелер комитети жана окуучулардын өзүн-өзү башкаруусу.
53. Кызматкерлердин жалпы чогулушунун (мындан ары – жалпы чогулуш) курамына жалпы билим берүү уюмунун бардык кызматкерлери же негизги иштеген жеринде иштеген кызматкерлер гана кирет. Жалпы чогулуш директордун, педагогикалык кеңештин, тең башкаруунун башка органдарынын демилгеси боюнча же жалпы чогулуштун мүчөлөрүнүн кеминде төрттөн биринин демилгеси боюнча зарылдыгына жараша, бирок жылына 1 жолудан кем эмес чакырылат.
54. Кызматкерлердин жалпы чогулушунун ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:
 - 1) жалпы билим берүү уюмунун ишинин негизги багыттарын, аны өнүктүрүүнүн келечегин аныктоо;
 - 2) Ички эмгек тартибинин эрежелерин бекитүү;
 - 3) жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлери менен эмгек мамилелерин жөнгө салуучу локалдык актыларды кабыл алуу (эмгекти коргоо жөнүндө жана этика боюнча комиссия жөнүндө жобо);

- 4) кызматкерлерди жана окуучуларды сыйлоо (материалдык эмес мүнөздөгү), кызматкерлерди социалдык колдоо чараларын кароо;
 - 5) кызматкерлердин ишинин натыйжалуулугунун критерийлерин жана көрсөткүчтөрүн аныктоо;
 - 6) кызматкерлердин эмгегин уюштуруу жана кесиптик өркүндөтүү үчүн оптималдуу шарттарды түзүүгө көмөктөшүү;
 - 7) жалпы билим берүү уюмунун ишин өнүктүрүү боюнча демилгелерди колдоо;
 - 8) жалпы билим берүү уюмунун уюштуруучусу жана/же администрациясы тарабынан аныкталуучу башка ыйгарым укуктар.
55. Мектептин эмгек жамаатын андагы бардык иштеген кызматкерлер түзөт. Эмгек жамаатынын ыйгарым укуктары жалпы эмгек жамаатынын чогулушунда жүзөгө ашырылат. Жалпы чогулушка коллективдин үчтөн эки бөлүгү катышканда укуктуу деп эсептелинет.
56. Көрсөтүлүүчү кызматтардын сапатын, жалпы билим берүү уюмунун ишинин ачыктыгын, ошондой эле бюджеттен тышкаркы каражаттарды пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатууга көмөк көрсөтүү максатында көзөмөлчүлүк/камкорчулук кеңеши түзүлөт.
- Көзөмөлчүлүк/камкорчулук кеңешинин ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:
- 1) жалпы билим берүү уюмун өнүктүрүү стратегиясын иштеп чыгууга жана кабыл алууга, ошондой эле билим берүүнүн сапатын жогорулатууга көмөктөшүү;
 - 2) жалпы билим берүү уюмун өнүктүрүүгө гуманитардык жардамды (инвесторлорду, меценаттарды) жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген каржылоонун башка булактарын тартуу;
 - 3) мектеп үчүн тартылган, бюджеттен тышкаркы каражаттардын чыгымдарынын сметасынын аткарылышын көзөмөлдөөнү жүзөгө ашыруу;
 - 4) жалпы билим берүү уюмунун учурдагы жана келечектүү милдеттерин чечүүгө, өнүгүүсүнө жана натыйжалуу иштешине көмөктөшүү.
- Көзөмөлчүлүк/камкорчулук кеңештери жеке жана юридикалык жактардын ыктыярдуу төгүмдөрүнөн жана кайрымдуулуктарынан, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка түшүүлөрдөн түзүлгөн финансылык жана башка материалдык каражаттарды ыктыярдуу негизде тарта алат.
57. Мектепте окуу-тарбия процессин өнүктүрүү жана өркүндөтүү, мугалимдердин кесиптик чеберчилигин жогорулатуу жана чыгармачылык жактан өстүрүү максатында педагогикалык кеңеш түзүлөт. Педагогикалык кеңештин курамына жалпы билим берүү уюмунун бардык педагогикалык кызматкерлери кирет. Педагогикалык кеңештин төрагасы болуп жалпы билим берүү уюмунун директору саналат. Педагогикалык кеңеш зарылчылыкка жараша жалпы билим берүү уюмунун директору тарабынан чакырылат.
58. Педагогикалык кеңештин ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:
- 1) жалпы билим берүү уюмунун негизги өнүгүү багыттарын тиешелүү аймактык билим берүү башкармалыгынын органдары менен макулдашуу боюнча ишке ашыруу; тарбиялоонун жана окутуунун жаңы инновациялык методдорун киргизүү маселелерин кароо;
 - 3) методикалык кеңештин отчетторун угуу;
 - 4) окуу жана тарбия иштерине талдоо жүргүзүү;
 - 5) жалпы билим берүү уюмунун ишинин чейректик, жарым жылдык жана жылдык жыйынтыктарын чыгаруу;
 - 6) педагогдордун квалификациясын жогорулатуу жана алардын чыгармачылык демилгелерин өнүктүрүү системасын өркүндөтүү боюнча сунуштарды киргизүү;
 - 7) педагогдорду жана башка кызматкерлерди сыйлыкка көрсөтүү; окуучуларды которуу/окуудан чыгаруу/чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алуу;
 - 9) жалпы билим берүү уюмунун уюштуруучусу жана/же администрациясы тарабынан аныкталуучу башка ыйгарым укуктар.

10) Мектепте мүлк каражаттарды ижарага берүү үчүн чечимдерди чыгарууга, отчеттуулугун угууга укуктуу

59. Билим берүүнүн системалуулугун камсыз кылуу, педагогдордун квалификациясын жогорулатуу, алардын кесиптик сапаттарын калыптандыруу жана кесиптик чеберчилигин жогорулатуу максатында жалпы билим берүү уюмунда методикалык кеңеш түзүлөт.

Методикалык кеңештин курамына мектептеги методикалык бирикмелердин жетекчилери, директордун окуу жана/же тарбия иштери боюнча орун басарлары кирет. Методикалык кеңештин курамында иштин ар кандай багыттары боюнча секциялар түзүлүшү мүмкүн.

60. Методикалык кеңештин ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:

- 1) билим берүү жана тарбиялоо процессинде окутуунун жана тарбиялоонун заманбап методикаларын, формаларын, каражаттарын жана методдорун, жаңы билим берүү технологияларын колдонууда көмөк көрсөтүү;
- 2) методикалык иштин негизги багыттарын иштеп чыгуу;
- 3) жалпы билим берүү уюмунун методикалык бирикмелеринин ишин координациялоо;
- 4) мектептен тышкары жана класстан тышкары иштерди уюштуруу;
- 5) педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу, алардын чыгармачылык демилгелерин өнүктүрүү боюнча иштерди уюштуруу;
- 6) инсанга багытталган педагогикалык ишти өнүктүрүүгө көмөктөшүү, педагогдун өз алдынча билим алуусу, өзүн-өзү өркүндөтүүсү жана өзүн ишке ашыруусу үчүн шарттарды камсыз кылуу;
- 7) мектептин уюштуруучусу жана/же администрациясы тарабынан аныкталуучу башка ыйгарым укуктар.

61. Билим берүү процессин уюштурууда, окуучулар менен мектептен тышкары жана класстан тышкары иштерде педагогикалык жамаатка жардам көрсөтүү, ошондой эле аларга балдарга социалдык колдоо көрсөтүү максатында жалпы билим берүү уюмунун ата-энелер комитети түзүлөт.

62. Жалпы билим берүү уюмунун ата-энелер комитетине окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) өкүлдөр шайланат.

63. Ата-энелер комитетинин ыйгарым укуктарына төмөнкүлөр кирет:

- 1) билим берүү процессин ишке ашыруу, окуучулардын өмүрүн жана ден соолугун коргоо, инсандын эркин өнүгүүсү үчүн шарттарды жакшыртуу;
 - 2) окуучулардын мыйзамдуу укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо;
 - 3) жалпы мектептик иш-чараларды уюштуруу жана өткөрүү;
 - 4) билим берүү процессин өркүндөтүү, окуучулардын бош убактысын уюштуруу маселелери боюнча башкаруу жана биргелешип башкаруу органдары, администрация менен кызматташуу;
 - 5) жалпы билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасын чыңдоого катышуу;
 - 6) ата-энелер коомчулугун жалпы билим берүү уюмунун ишине активдүү катышууга, ошондой эле класстан тышкары жана мектептен тышкары иштерди уюштурууга тартуу;
 - 7) жалпы билим берүү уюмунун уюштуруучусу жана/же администрациясы тарабынан аныкталуучу башка ыйгарым укуктар.
64. Жалпы билим берүү уюмунда ыктыярдуу негизде окуучулардын өз алдынча башкаруу органдары жана окуучулардын уюмдары түзүлөт. Жалпы билим берүү уюму окуучулардын уюмдарынын өкүлдөрүнө зарыл маалыматтарды берет жана окуучулардын кызыкчылыктарына тиешелүү маселелерди талкуулоодо башкаруу жана биргелешип башкаруу органдарынын чогулуштарына катышууга жол берет.
65. Жалпы билим берүү уюму жамааттын жалпы чогулушу, көзөмөлчүлүк/камкорчулук, педагогикалык жана методикалык кеңештер, ата-энелер комитети жана окуучулардын уюмдары жөнүндө жоболорду иштеп чыгат жана бекитет.

4-глава. Билим берүү процессинин катышуучуларынын укуктары жана милдеттери

66. Билим берүү процессинин катышуучуларына төмөнкүлөр кирет: окуучулар, педагогикалык кызматкерлер, жалпы билим берүү уюмунун окуу-көмөкчү жана башкаруу персоналды, окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү).
67. Педагогикалык ишке (негизги иштеген жерине) орто/жогорку кесиптик педагогикалык билими бар же орто/жогорку кесиптик билими бар, педагогикалык адистик боюнча кайра даярлоодон өткөн, билими тууралуу диплому жана тиешелүү педагогикалык квалификациясы менен ырасталган адамдар кабыл алынат.
- “Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүүчү мектеби” мекемеси “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамында аныкталган тизмеге ылайык башка адамдарды айкалыштырып иштөө үчүн педагогикалык ишке кабыл алууга укуктуу.
68. Жалпы билим берүү уюмунда педагогикалык ишке соттолгондугу же медициналык каршы көрсөтмөсү бар адамдар алынбайт, алардын тизмеси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат. Педагогдук иш менен алектенүү укугунан ажыратуу Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.
69. Жалпы билим берүү уюму гранттык/бюджеттик негизде окуган жана ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү жолдомосу бар педагогикалык багыттагы орто жана жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын бүтүрүүчүлөрүн милдеттүү түрдө ишке алат. Бүтүрүүчүлөрдү бөлүштүрүү жана пайдалануу тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.
- Эмгек келишими түзүлгөн күндөн тартып мугалим үч жылдын ичинде жаш педагог болуп эсептелет.
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жергиликтүү кеңештин чечиминин негизинде жаш педагогдор үчүн кошумча социалдык кепилдиктерди жана жеңилдиктерди белгилей алат.
70. **Педагог төмөнкүлөргө укуктуу:**
- 1) окутуу жана тарбиялоо методикасын, жалпы билим берүү программасын, окуу-методикалык комплектти, билим алуучулардын билимин баалоо методдорун өз алдынча тандоого жана пайдаланууга;
 - 2) мамлекеттик билим берүү стандартынын, окутуу жана тарбиялоо методикасынын негизинде автордук жалпы билим берүү программасын, окуу китебин жана окуу-методикалык колдонмону түзүүгө жана пайдаланууга;
 - 3) инновациялык методдорду жана технологияларды түзүүгө жана пайдаланууга, илимий-педагогикалык эксперимент жүргүзүүгө, алдынкы педагогикалык тажрыйбаны окуу процессине киргизүүгө;
 - 4) өзүнүн кесиптик деңгээлин жана квалификациясын жогорулатууга, методикалык колдоо көрсөтүүгө жана насаатчылыкка;
 - 5) билим алуучуларды билим алуудагы бийик жетишкендиктери жана башка ийгиликтери үчүн сыйлоого;
 - 6) Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык ыктыярдуу аттестациядан өтүүгө;
 - 7) өзүнүн калып-баркын жана кесиптик ар-намысын коргоого;
 - 8) кесиптик иш үчүн тиешелүү шарттарды талап кылууга;
 - 9) жалпы билим берүү уюмун анын уставында аныкталган тартипте башкарууга катышууга;
 - 10) Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген кошумча социалдык кепилдиктерге жана жеңилдиктерге.

Педагогдун төмөнкүлөргө укугу жок:

- 1) жалпы билим берүү уюмдарында диний жана атеисттик пропаганда жүргүзүүгө;
- 2) жалпы билим берүү уюмдарында саясий топторду, партияларды уюштурууга;
- 3) шовинисттик, улутчул, милитаристтик, сепаратисттик идеологияны жайылтууга;
- 4) билим алуучуларды иш таштоо кыймылдарына жана саясий акцияларга катышууга тартууга;
- 5) билим алуучуларга зомбулук кылууга жана ар кандай басмырлоого.

Педагог төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) педагогикалык этиканын ченемдерин жана жалпы билим берүү уюмунун уставын сактоого жана аткарууга;
- 2) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде билим алуучулардын жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүсүн камсыз кылууга;
- 3) ишке карата өз алдынчалыкты, чыгармачылык мамилени өнүктүрүүгө, билим алуучулардын жүрүм-турумунун жогорку адеп-ахлактык сапаттарын калыптандырууга;
- 4) ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген кызмат ордуна квалификациялык талаптарга ылайык келүүгө;
- 5) өзүнүн кесиптик деңгээлин дайыма өркүндөтүүгө жана квалификациясын жогорулатууга;
- 6) билим алуучуларга карата моралдык жана физикалык зомбулук ыкмаларын колдонбоого.

71. Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдары жана жалпы билим берүү уюмунун уставы менен педагогикалык кызматкерлердин кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

72. Педагог Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык айкалыштырып иштөөгө укуктуу.

Педагогдун педагогикалык жүктөмүнүн көлөмү жалпы билим берүү уюмунун окуу планы боюнча сааттардын санына, кадрлар менен камсыз болушуна жана иштөөнүн башка шарттарына жараша белгиленет.

Окуу планы боюнча сааттардын саны азайган же класстардын саны кыскартылган учурларды кошпогондо, окуу жылынын башында белгиленген педагогикалык жүктөмдүн (педагогикалык иштин) көлөмү жалпы билим берүү уюмунун администрациясынын демилгеси боюнча окуу жылынын ичинде азайтылышы мүмкүн эмес.

Бул жалпы билим берүү уюму негизги иш орду болуп саналган педагогдордун жаңы окуу жылына окуу жүктөмүн белгилөөдө анын көлөмү жана класстарда предметтерди окутууну улантуусу сакталат.

Педагогдорду кесиптик милдеттерине ылайык келбеген жана эмгек келишиминде каралбаган жумуштарды аткарууга алардын макулдугу жок тартууга жол берилбейт. Педагогдун эмгек келишиминде каралбаган иштерди аткаруудан баш тартуусу, Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарында белгиленгенден башка учурларда, аны кызматтан бошотуу үчүн негиз боло албайт.

73. Билим алуучулардын жогорку билим жана башка жетишкендиктери үчүн жалпы билим берүү уюмунун педагогу ыйгарым укуктуу органдын ведомстволук сыйлыктарына, ошондой эле мамлекеттик сыйлыктарга, ардак наамдарга жана атайын белгилерге көрсөтүлөт.

74. Билим алуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:

- 1) окутуунун каалаган этабында жалпы билим берүү уюмуна кирүүгө жана билим алуунун формасын тандоого;

- 2) мамлекеттик билим берүү стандарттарынын деңгээлинде сапаттуу милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим алууга, ошондой эле акысыз жалпы орто билим алууга;
- 3) кошумча билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөөнүн негизинде алууга;
- 4) жалпы билим берүү уюмунун маалыматтык ресурстарын, китепканалык, маданий-спорттук жана өндүрүштүк базасын пайдаланууга;
- 5) жалпы билим берүү уюмунун уставында аныкталган формада аны башкарууга катышууга;
- 6) балдар уюмунун ишин уюштурууга жана ага катышууга;
- 7) адамдын кадыр-баркын урматтоого, өз көз карашын жана ишенимин эркин билдирүүгө;
- 8) коопсуз билим берүү чөйрөсүнө, эксплуатациялоонун ар кандай формаларынан жана ден соолукка зыян келтирүүчү аракеттерден, ошондой эле физикалык жана психологиялык зомбулуктан, кадыр-баркты басмырлоодон коргоого;
- 9) ден соолукка, моралдык жана руханий өнүгүүгө зыян келтирүүчү маалыматтан, пропагандадан жана үгүттөөдөн коргоого;
- 10) медициналык кароого жана алгачкы медициналык жардамды уюштурууга;
- 11) алардын психологиялык-дене бойлук өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн жана ден соолугунун абалын эске алуу менен окутуу үчүн шарттарды берүүгө;
- 12) жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнү аяктагандан кийин мамлекеттик үлгүдөгү билими жөнүндө документтерди өз убагында алууга;
- 13) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген тартипте акысыз тамактанууга жана медициналык тейлөөгө, жүргүнчүлөрдү ташуучу автотранспорт менен жеңилдетилген шартта жүрүүгө.

75. Билим алуучулар төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) жалпы билим берүү уюмунун уставын сактоого жана аткарууга;
- 2) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;
жалпы улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктарды, жалпы билим берүү уюмунун башка билим алуучуларынын жана кызматкерлеринин ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого;
- 4) жүрүм-турумдун этикалык ченемдерин сактоого;
- 5) жалпы билим берүү уюмунун ички тартип эрежелерин сактоо боюнча, анын ичинде мектеп кийимине карата (окуу процессине-классикалык, спорттук) талаптарын аткарууга;
- 6) жалпы билим берүү уюмунун мүлкүнө аяр мамиле жасоого жана келтирилген зыян үчүн жоопкерчилик тартууга.

76. Билим алуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө укуктуу:

- 1) окууну улантуу үчүн окутуунун каалаган этабында жалпы билим берүү уюмун, ошондой эле билим алуу формасын тандоого жана балдарды ага жиберүүгө;
- 2) мектептик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын алкагында баланын билим алуу укугун сактоону талап кылууга;
- 3) билим алуучунун укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын, ошондой эле суроолор жана сунуштар менен жалпы билим берүү уюмуна кайрылуу мүмкүнчүлүгүн коргоого;

- 4) окутуу процессине кийлигишүү укугусуз жана окутуу методдорун өзгөртүү талабы жок окутуунун жана тарбиялоонун методдору колдонулган билим берүүнүн мазмуну менен таанышууга;
- 5) пландаштырылуучу медициналык текшерүүлөрдүн бардык түрлөрү жөнүндө маалымат алууга, макулдук берүүгө же мындай текшерүүлөргө катышууга, аларды өткөрүүдөн же аларга катышуудан баш тартууга, текшерүүлөрдүн натыйжалары жөнүндө маалымат алууга;
- 6) жалпы билим берүү уюмун башкарууга жана өнүктүрүүгө, анын ичинде биргелешип башкаруу органдарына, анын ичинде ата-энелер чогулуштарына жана иш-чараларына катышууга;
- 7) билим алуучунун жетишкендиктери жана көйгөйлөрү жөнүндө маалымат алууга;
- 8) педагогикалык кеңештин жыйналыштарына жана билим алуучуга тиешелүү маселелер боюнча башка иш-чараларга катышууга;
- 9) окутуу процессине тиешелүү маселелер боюнча билим берүүнү башкаруунун аймактык органдарына кайрылууга.

77. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) билим алуучунун окуусу, жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү, жалпы башталгыч, негизги жана орто билим алуусу үчүн тиешелүү шарттарды түзүүгө, анын физикалык жана психикалык саламаттыгына дайыма кам көрүүгө;
- 2) билим алуучунун кадыр-баркын сыйлоого, эмгекчилдикти, кайрымдуулукту, үй-бүлөгө, жашы боюнча улууларга, башка жыныстагыларга, башка улуттарга, мамлекеттик, расмий жана эне тилине, элдик каада-салттарга жана үрп-адаттарга сый мамиле кылууга, сабырдуулукка, зомбулукка, коррупцияга жана басмырлоого карата сабырсыздыкка тарбиялоого;
- 3) билим алуучунун зомбулуктун бардык формаларынан жана кайдыгерлик мамиледен кол тийбестигин камсыз кылууга;
- 4) Кыргызстан элинин улуттук, тарыхый, маданий баалуулуктарын урматтоого, тарыхый-маданий мурастарга жана айлана-чөйрөгө аяр мамиле кылууга, башка адамдардын укуктарын урматтоого, мекенди сүйүүгө тарбиялоого;
- 5) жалпы билим берүү уюмунун уставынын өзүнүн укуктарына жана милдеттерине тиешелүү бөлүгүн аткарууга;
- 6) жалпы билим берүү уюму менен туруктуу кызматташууну колдоого, билим алуучуну окутуу жана тарбиялоо боюнча педагогикалык кызматкерлердин сунуштарын аткарууга;
- 7) билим алуучу жалпы билим берүү уюмуна киргенде жана аны окутуу процессинде билим алуучунун инсандыгы жана ден соолугунун абалы жөнүндө зарыл документтерди жана маалыматтарды өз убагында берүүгө;
- 8) билим алуучунун өзүнүн эсебинен (билим берүү жаатындагы мыйзамдарда жана/же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын актыларында каралган учурлардан тышкары) билим алуучу үчүн зарыл болгон буюмдар менен (жазуу-кеңсе буюмдары, мектеп жана спорт формалары ж.б.) билим алуучу жаш курагына жана муктаждыктарына ылайык келген санда камсыз кылууга;
- 9) Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык билим алуучу тарабынан жалпы билим берүү уюмунун мүлкүнө келтирилген зыяндын ордун толтурууга;

- 10) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилген Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарындагы окуу китептерин ижарага берүү тартибине ылайык жана билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аныктаган окуу китептеринин тизмегине ылайык жалпы билим берүү уюмунун китепкана фондунун окуу китептерин пайдалангандыгы үчүн акы төлөөнү камсыз кылууга;
- 11) жергиликтүү кеңештин чечиминин негизинде мектептин ашканасында окуучунун тамактануусу үчүн кошумча акы төлөөгө (ысык тамак уюштурулган жалпы билим берүүчү уюмдар үчүн);
- 12) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн зарылдыгы жөнүндө, ички тартиптин эрежелерин сактоого, жүрүм-турумдун этикалык ченемдерин сактоого, жалпы улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктарды урматтоо жөнүндө, ошондой эле жалпы билим берүү уюмуна же педагогикалык кызматкерлерге келтирилген зыян үчүн Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик жөнүндө билим алуучуга маалымдоого.
78. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) мектептен аймагынан тышкары жана окуу убактысынан тышкары жүргөн билим алуучунун ден соолугу жана өмүрү үчүн толук жоопкерчилик тартышат.
- Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) окуучу үчүн тиешелүү шарттардын жоктугу, билим алуучу үчүн жалпы башталгыч, негизги жана орто билим алуу боюнча милдеттерин аткарганандыгы үчүн Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.
- Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана жалпы билим берүү уюмунун уставы менен билим алуучулардын жана ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.
79. Окутуунун ак ниеттүү жана коопсуз чөйрөсүн түзүү, жалпы билим берүү уюму менен ата-энелер коомчулугунун, жалпы билим берүү уюму менен билим алуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда өз ара аракеттенүүнү күчөтүү үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген типтүү келишимдин негизинде ата-энелер келишими түзүлөт.
80. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектебиндеги тартип билим берүү процессинин бардык катышуучуларынын адамдык кадыр-баркты урматтоосунун негизинде сакталат.
- Билим алуучуларга карата физикалык, эмоционалдык жана психикалык зомбулук көрсөтүүгө жол берилбейт.
- Билим алуучуларды коомдук-саясий жана диний партияларга жана уюмдарга, аскерлештирилген кошуундарга, ошондой эле бул партиялар менен уюмдардын ишине, үгүт кампанияларына жана саясий акцияларга катышууга мажбурлап тартууга тыюу салынат.
81. Билим алуучунун ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) жазуу жүзүндөгү арыздын негизинде Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети бекиткен Жалпы билим берүү уюмдарында кошумча билим берүү кызматтары жөнүндө жобого ылайык акы төлөнүүчү негизде кошумча билим берүү кызматтарын ала алышат (ыктыярдуу негизде).

82. Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүү ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте бүтүрүүчүлөрдү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо менен аяктайт.

83. Тиешелүү класстагы негизги жалпы билим берүү программаларын толук көлөмдө өздөштүргөн билим алуучулар жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча кийинки класска которулат.

Мурунку класстагы (баскычтагы) негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрбөгөн билим алуучунун жалпы билим берүү уюмунун кийинки классында (баскычына) окуусуна жол берилбейт.

84. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөн жалпы билим берүү уюмунун бүтүрүүчүсүнө Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун гербдүү мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ (күбөлүк, аттестат) берилет.

Жалпы негизги же жалпы орто билимди бүтүрө элек адамга жалпы билим берүү уюму тарабынан белгиленген үлгүдөгү маалымкат берилет.

85. Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүдө мыкты ийгиликтерге жетишкен жалпы билим берүү уюмунун бүтүрүүчүсүнө академиялык билими тастыкталган учурда Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун гербдүү мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн артыкчылык билими жөнүндө документ (күбөлүк, аттестат) берилет.

Бир же бир нече предметтерди окутууда өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчү калган сабактардан оң баа алган учурда "Айрым предметтерди окутуудагы өзгөчө ийгиликтери үчүн" деген мактоо грамотасы менен сыйланат.

Бардык предметтер боюнча мыкты чейректик, жылдык жана жыйынтыктоочу баалары бар которуу класстарынын билим алуучулары "Окуудагы мыкты ийгиликтери үчүн" деген мактоо баракчасы менен сыйланышат.

86. Окутуунун ак ниеттүү жана коопсуз чөйрөсүн түзүү, жалпы билим берүү уюму менен ата-энелер коомчулугунун ортосунда, жалпы билим берүү уюму менен окуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бекиткен типтүү келишимдин негизинде өз ара аракеттенүүнү күчөтүү үчүн келишим түзүлөт.

5-глава. Мүлк жана финансы-чарбалык иш

87. Жалпы билим берүү уюмунун мүлкүн жана финансылык ресурстарын түзүүнүн булактары болуп төмөнкүлөр саналат:

- 1) республикалык жана жергиликтүү бюджеттер;
- 2) уюмдаштыруучу катары чыккан жеке жана юридикалык жактардын, чет мамлекеттердин жана жарандардын каражаттары;
- 3) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган бюджеттен тышкаркы иш-аракеттерден киреше алып келүүчү жалпы билим берүү уюмунун өздүк каражаттары;
- 4) депозиттик салымдардан түшкөн кирешелер;
- 5) жеке жана юридикалык жактардын, анын ичинде чет өлкөлүк жактардын ыктыярдуу кошкон каражаттары, кайрымдуулуктары жана максаттуу төгүмдөрү;
- 6) кредиттер;
- 7) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка булактар;

- Бюджеттик эмес каражаттардын эсебинен сатып алынган мүлк мектептик аланска эсепке алынат;
- 9) Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын негизинде айыл чарба багытындагы жерлерди ижарага алууга, кызматтык жер үлүшүн пайдаланууга мыйзамында аныкталган тартипте бекитилип берилет. Бул участокторду пайдалануу укугу Кыргыз Республикасынын «Жер кодекси» менен жөнгө салынат;
 - 10) Жалпы билим берүү уюмунун имараттары жана курулмалары менчиктештирүүгө жана сатылууга жатпайт жана билим берүүдөн башка максаттарга пайдалануу үчүн алынып коюлбайт;
 - 11) Мектеп жабдууларды алууга, капиталдык ремонт жүргүзүүгө кеткен чыгымдардын өлчөмүнө тиешелүү тартипте бекитилген киреше жана чыгым сметасынын чегинде керектөөгө жараша жана болгон финансы каражаттарына лимиттери белгиленбестен өз алдынча аныктайт;
 - 12) Мектеп уюм уюштуруучусунун педагогикалык кенештин макулдугу менен ашкана, кабинет, спорт зал, актовый зал, аянтчаларды ижарага берүүгө укуктуу.
 - 13) Билим берүү илим-изилдөө, өндүрүштүк ишке жана билим берүү чөйрөсүнө жана башка маселелерди чечүүгө пайдаланылуучу жалпы билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы мамлекеттик эмес (жеке менчик) уюмдарга бекер ижарага берилбейт. Материалдык-техникалык базаны мамлекеттик эмес (менчик) уюмдарга ижарага өткөрүп берүүдөн түшкөн киреше бюджетке алынып коюлбайт жана уставдык максаттар үчүн пайдаланылат;
 - 14) Жалпы билим берүү уюмуна республикалык жана жергиликтүү бюджеттен берилген каражаттар казыналык тарбынан жана жалпы билим берүү уюму иштеп тапкан, бюджеттен тышкары түшкөн баардык каражаттар Көзөмөлчүлүк кеңеш жана коомдук институттар тарабынан көзөмөлдөнөт.
 - 15) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген булактардан алынган бюджеттен тышкаркы каражаттарды чыгымдоо маселелери көзөмөлчүлүк кеңеш тарабынан чечилип аныкталат.
88. Жалпы билим берүү уюмунун уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте ага имараттарды, курулмаларды, жабдууларды жана башка зарыл мүлктү оперативдүү башкаруу укугунда бекитип берет.
Жалпы билим берүү уюмуна бекитилип берилген мүлк билим берүүдөн башка максаттарда алынып коюлбайт жана/же ээликтен ажыратылбайт.
89. Жалпы билим берүү уюмунун уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу же ал ыйгарым укук берген орган Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте ага менчик укугунда таандык болгон же ал үчүнчү жактардан ижарага алган имаратты, курулманы, жабдууну жана башка мүлктү ыкчам башкаруу укугунда бекитип берет.
Жер участоктору жалпы билим берүү уюмдарына Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарында белгиленген тартипте ыкчам башкаруу укугунда берилет.
Жалпы билим берүү уюмуна бекитилип берилген мүлк билим берүүдөн башка максаттарда алынып коюлбайт жана/же ээликтен ажыратылбайт.
90. Жалпы билим берүү уюмунун уюмдаштыруучусу же ал ыйгарым укук берген орган жалпы билим берүү уюмунун имаратын пайдаланууда төмөнкүлөргө милдеттүү:
- 1) жалпы билим берүү уюмунун имараттарын талаптагыдай техникалык, санитардык, өрткө каршы, экологиялык жана архитектуралык-эстетикалык абалда кармоого;
 - 2) объектти пайдалануунун бардык ченемдик мөөнөтүнүн ичинде долбоордук-сметалык жана техникалык документтерди, техникалык көзөмөлдөө журналдарын, анын ичинде пайдаланууда ондоо иштерин жүргүзүүнү сактоого;

- 3) пайдаланылып жаткан имараттардын техникалык абалына беш жылда бир жолудан кем эмес экспертиза жүргүзүүгө;
- 4) пайдаланылып жаткан объекттерге мезгил-мезгили менен ондоо иштерин жүргүзүүгө, имараттарды пайдаланууга көзөмөл жүргүзүүчү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын талаптарын аткарууга.
91. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби жеке жана юридикалык жактарга кызмат көрсөтүү жаатындагы мыйзамдарга ылайык ар кандай иш-чараларды уюштуруу жана өткөрүү үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте келишимдик негизде залдарды, жайларды, жабдууларды, шаймандарды берүүгө укуктуу.
92. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби алардын мүмкүн болгон кесепеттери болуп жалпы билим берүү уюмунун негизги фонддорун үчүнчү жактардын пайдасына ажыратуу саналган бүтүмдөрдү түзүүгө укуксуз.
93. Жалпы билим берүү уюмуна тартуу, кайрымдуулук же керээз түрүндө жеке жана юридикалык жактар тарабынан ага берилген акча каражаттарына, мүлккө жана менчиктин башка объектилерине, ошондой эле өз ишинен түшкөн кирешеге жана ушул кирешеден сатып алынган мүлккө менчик укугу таандык.
94. Шүкүрбек Бейшеналиев атындагы инновациялык жалпы билим берүү мектеби өзүнүн милдеттенмелери боюнча өзүнүн карамагындагы акча каражаттарынын жана ага таандык менчиктин чегинде жооп берет. Жалпы билим берүү уюмунда көрсөтүлгөн каражаттар жетишсиз болгон учурда анын милдеттенмелери боюнча жоопкерчиликти Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте уюмдаштыруучу тартат.
95. Жалпы билим берүү уюмун каржылоо билим берүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары финансылык каражаттары болгондо жалпы билим берүү уюмдарын ченемдерден тышкары каржылай алышат.
96. Жалпы билим берүү уюмдарынын финансылык ишине мамлекеттик контролду ревизиялык органдар тиешелүү ченемдик укуктук актылардын негизинде жүзөгө ашырат.

6-глава. Эсепке алуу, отчеттуулук жана аудит

97. Жалпы билим берүү уюмунун бухгалтердик эсеп иштеринде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык эсепке алуу жана отчеттуулук жүргүзүлөт.

7-глава. Кайра уюштуруу жана жоюу

98. Жалпы билим берүү уюмунун иши жоюу же кайра уюштуруу (кошуу, бириктирүү, бөлүү, бөлүп алуу, өзгөртүп түзүү) түрүндө токтотулушу мүмкүн:
 - 1) уюштуруучунун/лардын чечими боюнча;
 - 2) сот органдарынын чечими боюнча.
99. Жалпы билим берүү уюмун кайра уюштуруу жана жоюу Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.
100. Жалпы билим берүү уюмунун ишин токтотууну каттоо датасы болуп каттоочу органдын тиешелүү буйругу чыккан дата эсептелет.
101. Жалпы билим берүү уюму жоюлган учурда анын ишине байланыштуу документтер “Кыргыз Республикасынын Улуттук архив фонду жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык сакталат жана пайдаланылат.

